STANOWISKA I SPRAWOZDANIA PTG, Przegląd Geopolityczny, 35, 2020, s. 154-162.

SPRAWOZDANIE Z XII ZJAZDU GEOPOLITYKÓW POLSKICH PT. „WIELOWYMIAROWOŚĆ WYZWAŃ DLA BEZPIECZEŃSTWA W XXI WIEKU" – 31 STYCZNIA 2021 R.

Rok 2020 bez wątpienia zapisze się na kartach historii jako okres naszej rewizji, co do rozumienia pojęcia "bezpieczeństwa". Globalne zagrożenie pod postacią tzw. pandemii Covid-19, stało się problemem priorytetowym nie tylko dla globalnych mocarstw, międzynarodowych instytucji i rządów poszczególnych państw, ale także dla zwykłych obywateli. Nie oznacza to jednak, że dotychczasowe zagrożenia dla światowego ładu i porządku odeszły w niepamięć. Wręcz przeciwnie, pandemiczna rzeczywistość wymusiła zmianę strategii w rozwiązywaniu wielu problemów. Trudno odpowiedzieć na pytanie, czy spowoduje ona istotne, trwałe zmiany w globalnym układzie sił? Pewne jest, że w katalogu zjawisk, które zagrażają szeroko rozumianemu bezpieczeństwu w XXI wieku, epidemie będące do tej pory raczej obiektem badań historyków, staną się tematem tak samo nośnym jak terroryzm, wojny hybrydowe czy cyberprzestępczość. Obecne stulecie przynosi coraz to nowe zagrożenia, których poprzednie wieki nie znały. Ponadto zglobalizowany świat wydaje się coraz bardziej skomplikowany. Zrozumienie jego wielowymiarowości i dynamiki stanowi dla badaczy duże wyzwanie. Ci, którzy podjęli się tego wyzwania, spotkali się tradycyjnie pod szyldem Polskiego Towarzystwa Geopolitycznego w nietradycyjnej rzeczywistości.

Ze względu na obostrzenia związane z pandemią koronawirusa CoViD-19 zjazd odbył w formie zdalnej, w dniu 31 stycznia 2021 roku. Wydarzenie przeprowadzono dzięki współpracy z Państwową Wyższą Szkoła Zawodową w Chełmie i chełmskim oddziałem terenowym PTG. Sprawny przebieg umożliwiła platforma *GSuite for Education*. W trosce o bezpieczeństwo uczestników III Ogólnopolskiej Olimpiady Geopolitycznej, jej finał został przeniesiony na dzień 27 lutego i był przeprowadzony w Chełmie. Pomimo niestandardowej formy, tegoroczny zjazd zgromadził badaczy licznie reprezentujących ważne ośrodki akademickie: m.in. Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Rzeszowski, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Chełmie, Politechnikę Śląską w Gliwicach, Politechnikę Rzeszowską,

Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Gnieźnie, Akademię Wojsk Lądowych we Wrocławiu, oraz zagraniczny Eötvös Loránd University of Budapest.

Uroczystego otwarcia zjazdu i powitania zgromadzonych dokonał profesor Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie, senator Józef Zając. Na początku, co jest już tradycją podczas zjazdu PTG, zostały wręczone ***Nagrody Honorowe imienia Oskara Żebrowskiego***. W tym roku nagrodę przyznawaną za wybitne osiągnięcia naukowe, popularyzatorskie i dydaktyczne w zakresie geopolityki i szeroko rozumianych spraw międzynarodowych, a także za działalność organizacyjną w PTG otrzymały cztery osoby. Laureatami zostali: dr Iwona Lasek-Surowiec (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie), prof. dr hab. Andrzej Makowski (Akademia Marynarki Wojennej w Gdyni), prof. dr hab. Jakub Potulski (Uniwersytet Gdański) oraz dr Piotr L. Wilczyński (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie). Kolejnym punktem programu było ogłoszenie wyników w konkursie na ***„Książkę Geopolityczną Roku 2019"***. „Geografia przemysłu zbrojeniowego Europy"[1] autorstwa dr. Piotra Wilczyńskiego okazała się najlepszą publikacją naukową z zakresu szeroko rozumianej geopolityki i problematyki międzynarodowej. W tym samym konkursie, za książkę „Roztrzaskane lustro, upadek cywilizacji zachodniej"[2], wyróżniony został prof. Wojciech Roszkowski.

Po uroczystej inauguracji, symbolicznym przyznaniu nagród i wyróżnień, przyszedł czas na rozpoczęcie publicznej debaty pt. ***„Rywalizacja graczy międzynarodowych w dobie pandemii"***, z dyskusją i udziałem zaproszonych ekspertów oraz pytaniami od publiczności. Za porządek debaty, tak jak rok temu, odpowiadał dr Leszek Sykulski, a w gronie eksperckim znaleźli się: wiceprezesi Polskiego Towarzystwa Geopolitycznego, prof. Piotr Mickiewicz (Uniwersytet Gdański) i prof. Witold Wilczyński (UP Kraków), a także prof. Paweł Soroka (Uniwersytet im. Jana Kochanowskiego w Kielcach), prof. Andrzej Makowski (Akademia Marynarki Wojennej w Gdyni), prof. Ignacy Kitowski (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie), prof. Jakub Potulski (Uniwersytet Gdański), prof. Mirosław Sułek (Uniwersytet Warszawski) oraz prof. Andrzej Zapałowski (Uniwersytet Rzeszowski). Uczestnicy dysputy mieli okazję przedstawienia swoich poglądów na różnorakie zagadnienia, związane z tegorocznym hasłem zjazdu. Eksperci podkreślili wyjątkowość pandemicznej rzeczywistości. Niektórzy z nich stwierdzili, że świat znalazł się w przełomowym momencie. Istotnym zagadnieniem na tle pandemii, stała się towarzysząca jej wojna informacyjna. Rzeczowe pytania moderatora pozwoliły wzorem lat ubiegłych, oglądać debatę na wysokim poziomie merytorycznym.

[1] Recenzja książki dostępna jest na łamach 32 tomu Przeglądu Geopolitycznego: https://przeglad.org/wp-content/uploads/2020/05/XXXII-10-Polemiki-i-recenzje.pdf

[2] Recenzja książki dostępna jest na łamach 30 tomu Przeglądu Geopolitycznego: https://przeglad.org/wp-content/uploads/2019/12/XXX-09-Polemiki-i-recenzje.pdf

Ważną kwestią poruszoną podczas debaty, było podjęcie w ramach PTG kroków mających realnie wpłynąć na rzeczywistość społeczną w naszym kraju. W tym celu wybrani przedstawiciele towarzystwa, zostali zobligowani do wystosowania oficjalnych pism zaadresowanych do różnych urzędów państwowych. Dyskusja została zarejestrowana, a jej zapis audiowizualny, dostępny jest na kanale Polskiego Towarzystwa Geopolitycznego w serwisie YouToube (kanał: Polskie Towarzystwo Geopolityczne).

Po zamknięciu interesującej debaty rozpoczęto plenarną sesję referatową, której przewodniczył prof. Paweł Soroka. Pierwszy referat, pt. „Bezpieczeństwo geopolityczne w XXI wieku w ujęciu systemowym - aspekty metodologiczne", został zaprezentowany przez dr. Jarosława Dutkę. Prezentacja ta, dotycząca fundamentalnego dla uprawiania nauki zagadnienia, jakim jest metodologia, stała się obiektem ciekawej dyskusji po sesji referatowej. Prof. Mirosław Sułek, ekspert w dziedzinie potęgometrii, przygotował prelekcję pt. „Ocena bezpieczeństwa państw z wykorzystaniem metod potęgometrycznych", zwracając uwagę na zbyt małe zainteresowanie potęgometrią w środowisku akademickim. O geopolityce polarnej, szczególnie istotnej dla Federacji Rosyjskiej, mogliśmy usłyszeć od kolejnego prelegenta, dr. Leszka Sykulskiego, który jest autorem pracy pt. „Arktyka w rosyjskiej myśli strategicznej i polityce bezpieczeństwa". Ostatnim w kolejności prelegentem był prof. Roman Szul, który w swoim wystąpieniu pt. „Międzynarodowa sytuacja polityczna Indii i jej wewnątrzpolityczne uwarunkowania", przybliżył słuchaczom specyfikę tego wschodzącego, niejednorodnego mocarstwa.

Od godziny 15.00 uczestnicy zjazdu mieli możliwość wysłuchać interesujących prezentacji, wygłoszonych podczas równoległych sesji. Liczba referatów wygłoszonych w sesjach wyniosła 24. Duża rozpiętość tematyczna problemów podejmowanych przez prelegentów, stała się obiektem rozważań końcowych, podsumowujących zjazd. Wydaje się, iż na przyszłość rozsądne będzie zawężenie tematyki oraz zaostrzenie selekcji nadsyłanych propozycji wystąpień. Spotkanie zostało zakończone po godzinie 19.00. Pomimo wysokiej oceny zaprezentowanych referatów i możliwości obserwacji ciekawej debaty, niewątpliwie pozostał pewnego rodzaju niedosyt. Wynika on ze zdalnej formy zjazdu. Technologia nie jest w stanie zastąpić bezpośredniego kontaktu z drugim człowiekiem i wyklucza możliwość przeprowadzania "rozmów kuluarowych", sprzyjających integracji środowiska geopolityków. Pozostaje mieć nadzieję, że XIII Zjazd Geopolityków Polskich będzie wspominany jako wyjątkowy w historii naszego towarzystwa, a kolejne znów zagoszczą w murach siedziby któregoś z terenowych oddziałów PTG i zostaną utrwalone na pamiątkowej fotografii.

Maciej Kędzierski

WYNIKI III MIĘDZYNARODOWEJ OLIMPIADY GEOPOLITYCZNEJ

27 lutego odbył się zaległy finał III Międzynarodowej Olimpiady Geopolitycznej. Miał on miejsce w Chełmie w obiektach Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, a dokładnie w podchełmskich Depułtyczach Nowych, gdzie znajduje się Akademickie Centrum Współpracy Transgranicznej PWSZ.

Ogółem w III edycji Międzynarodowej Olimpiady Geopolitycznej wzięło udział 133 uczestników, w tym 48 zagranicznych. Po raz pierwszy zakwalifikowano do olimpiady 10 najlepszych zawodników biorących udział w Konkursie na Esej Geopolityczny, organizowany w 2020 roku pierwszy raz. W kolejnych edycjach 10 miejsc będzie rezerwowanych dla zwycięzców tego konkursu.

Pierwszy etap konkursu wygrali: Agata Pyka (UJ Kraków), Jolanta Kotulak (UP Kraków) oraz Răzvan M. Albu (Uniw. w Krajowie, Rumunia). Ich prace konkursowe zostały opublikowane na łamach Przeglądu Geopolitycznego oraz European Journal of Geopolitics. Do drugiego etapu zakwalifikowało się 73 zawodników, w tym 23 zagranicznych.

Drugi etap odbył się ze względu na obostrzenia rządowe związane z tzw. pandemią CoViD-19 w sposób zdalny 11 lipca o godzinie 11:00. Pytania jak i odpowiedzi testowe są dostępne na stronie III edycji olimpiady[3]. Rywalizację w II etapie wygrał sierż. podch. Jakub Bajorek (Akademia Wojsk Lądowych we Wrocławiu) (fot. 1). Do etapu finałowego zakwalifikowało się 23 osoby, a nie jak tego wymagał regulamin – 20. Wynikało to z nieprawidłowości wykrytych podczas liczenia punktów w etapie II przez jurorów w jednym z okręgów (ryc. 1) i wniesionych przez to reklamacji, które Komisja Rewizyjna PTG uznała za zasadne. W finale znalazło się zatem 23 uczestników, jednak tylko 2 z zagranicy (Rumunia i Węgry). Lista finalistów przedstawiała się następująco:

1) Jakub Bajorek (Akademia Wojsk Lądowych, Wrocław) – 48p.
2) Mateusz Ambrożek (Uniwersytet Warszawski, Warszawa) – 45p.
3) Jan Pabisiak (Uniwersytet Wrocławski, Wrocław) – 42p.
4) Maciej Kędzierski (Uniwersytet Pedagogiczny, Kraków) – 40p.*
5) Marcin Adamczyk (Uniwersytet Wrocławski, Wrocław) – 38p.
5) Răzvan M. Albu (Uniw. w Krajowie, Rumunia) – 38p.
5) Piotr Nawała (Uniwersytet Pedagogiczny, Kraków) – 38p.
5) Jakub Zgłobicki (III LO, Lublin) – 38p.

[3] https://ptg.edu.pl/3-edycja-2020/

9) Kacper Kociumbas (Uniwersytet Ekonomiczny, Wrocław) – 37p.
9) Paulina Kozioł (Uniwersytet Wrocławski, Wrocław) – 37p.
11) Jolanta Kotulak (Uniwersytet Pedagogiczny, Kraków) – 36p.*
12) Natalia Kucińska (PWSZ, Chełm) – 35p.
12) Marek Łata (PWSZ, Chełm) – 35p.
14) Wiktor Możgin (Uniwersytet Jagielloński, Kraków) – 34p.
15) Eryk Kowalczyk (Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń) – 33p.
15) Aleksandra Nędza (Uniwersytet Pedagogiczny, Kraków) – 33p.
17) Magdalena Maj (Uniwersytet Wrocławski, Wrocław) – 31p.
18) Michał Garbino (Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń) – 30p.
18) Márk Sima (Uniw. Loránda Eötvösa, Budapeszt, Węgry) – 30p.*
20) Aleksy Borówka (Uniwersytet Wrocławski, Wrocław) – 29p.
20) Adam Kochanecki (Uniwersytet Śląski, Katowice) – 29p.
22)** Damian Pałka (Uniwersytet Pedagogiczny, Kraków) – 28p.
22)** Lena Pejo (XXI LO, Lublin) – 28p.

* – uwzględniono odwołanie po pierwotnym ogłoszeniu wyników.
** – zakwalifikowani gdyż pierwotnie zajmowali 20 lokatę, ale spadli na 22 po uznaniu reklamacji zachowując miejsce w finale.

Fot. 1: Jakub Bajorek – lider klasyfikacji uczestników po II etapie rozgrywek.

Źródło: https://www.wojsko-polskie.pl/awl/articles/archiwum-aktualnosci-2020-b/2020-07-165-sukces-podchorazego-w-iii-miedzynarodowej-olimpiadzie-geopolitycznej/

Ryc. 1: Okręgi rozgrywek II etapu III Międzynarodowej Olimpiady Geopolitycznej

Źródło: https://ptg.edu.pl/3-edycja-2020/

Rozgrywki finałowe były odsuwane w czasie poprzez obostrzenia rządu uniemożliwiające przyjazd uczestników zagranicznych i swobodną pracę organizatorów. Odbyły się one ostatecznie 27 lutego 2021 roku, czyli już po rozpoczęciu zapisów na edycję IV konkursu. Spośród zakwalifikowanych nie wszyscy zdołali dojechać na zawody, wśród nich lider klasyfikacji po drugim etapie. Nie wiadomo, czy z powodów zdrowotnych, czy też obostrzeń. Większość finalistów, w tym obydwaj zagraniczni, jednak przyjechali.

W skład jury finałowego turnieju weszli prof. Ignacy Kitowski (PWSZ w Chełmie – przewodniczący), prof. Paweł Soroka (UJK, Kielce) i prof. Witold Wilczyński (UP, Kraków). Z ramienia Komitetu Organizacyjnego funkcję prowadzących pełnili dr Iwona Lasek-Surowiec (PWSZ, Chełm) oraz dr Piotr Wilczyński (UP, Kraków).

Pierwszy etap rozgrywek finałowych, którym jest test pisemny, rozpoczął się zgodnie z planem o godzinie 9:00 po rejestracji wszystkich przybyłych oraz wykonaniu pamiątkowego zdjęcia (fot. 2). Po godzinie wyłoniono zwycięzców części pisemnej. Najlepiej test napisał reprezentant Uniwersytetu Wrocławskiego – Jan Pabisiak[4]. Drudzy byli ex aequo Aleksy

[4] Wywiad z nim dostępny jest na kanale PTG na portalu Youtube: https://www.youtube.com/watch?v=KXrB8Wpyi2w

Borówka (Uniwersytet Wrocławski) i Răzvan M. Albu (Uniw. w Krajowie, Rumunia).

Fot. 2: Uczestnicy, jurorzy i organizatorzy zawodów finałowych III Międzynarodowej Olimpiady Geopolitycznej w Depułtyczach Nowych 27 lutego 2021 roku

Źródło: zbiory PTG.

Druga część zawodów finałowych rozpoczęła się bez opóźnienia i przebiegała bez przeszkód. Polegała na odpowiedzi na zadawane pytania, stąd nazywana jest częścią ustną. Rywalizacja dzięki zdobytym w odpowiedział punktom przebiegała na mapie, gdzie lepsi poszerzali swe strefy wpływów, a słabsi odpadali. Część drugą finału wygrał zeszłoroczny laureat Márk Sima (Uniw. Loránda Eötvösa, Budapeszt, Węgry), który przyjął interesującą taktykę na tę rozgrywkę.[5]

Trzecia część, zwana praktyczną, ponieważ polega na rozgrywce geostrategicznej w grze wojennej przygotowanej przez PTG, rozpoczęła się po przerwie obiadowej z lekkim opóźnieniem. Po raz pierwszy przeprowadzono ją nie na symulacji komputerowej wyświetlanej na rzutniku, lecz tradycyjnie na wielkiej mapie, jak to miało zwykle miejsce w sztabach generalnych. Znajomością geostrategii wykazał się Damian Pałka (Uniwersytet Pedagogiczny,

[5] Wywiad z nim, w języku angielskim, dostępny jest na kanale PTG na Youtube: https://www.youtube.com/watch?v=X0sPM29bWSw

Kraków). Udało się mu utrzymać pozycje wystarczająco długo by wypełnić misje oraz wyeliminować znaczną ilość wojsk przeciwników.[6]

Po podliczeniu punktów z każdej z trzech części uzyskano końcowy rezultat i wyłoniono trzech laureatów. III Międzynarodową Olimpiadę Geopolityczną wygrali: Jan Pabisiak (Uniwersytet Wrocławski), Damian Pałka (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie) i Aleksy Borówka (Uniwersytet Wrocławski)[7] (fot. 3, 4, 5).

Fot. 3: Jan Pabisiak – laureat III Międzynarodowej Olimpiady Geopolitycznej (I miejsce)

Źródło: zbiory PTG.

Fot. 4: Damian Pałka - laureat III Międzynarodowej Olimpiady Geopolitycznej (II miejsce)

Źródło: zbiory PTG.

[6] Wywiad z nim dostępny jest na kanale PTG na Youtube: https://www.youtube.com/watch?v=yTvw9H0rp8o

[7] Wywiad z nim dostępny jest na kanale PTG na Youtube: https://www.youtube.com/watch?v=lBI6BkRfD4o&t=9s

Fot. 5: Aleksy Borówka - laureat III Międzynarodowej Olimpiady Geopolitycznej (III miejsce)

Źródło: zbiory PTG.

Trzech laureatów zdobyło złote medale i cenne nagrody rzeczowe. Między innymi laptop i aparaty fotograficzne. Spośród uczestników pięć kolejnych osób dostało srebrne medale i odpowiednie nagrody rzeczowe, zaś kolejne pięć osób medale brązowe. Pozostali zachowali jedynie tytuł finalistów (tab. 1).

Tab. 1. Punkty uzyskane przez finalistów III edycji MOG.

Miejsce:	Finalista:	Część pisemna:	Część ustna:	Część praktycza:	Suma punktów:	Medal:
1.	Jan PABISIAK	10	9	7	**26**	Złoty
2.	Damian PAŁKA	6	5	10	**21**	Złoty
3.	Aleksy BORÓWKA	9	6	3	**18**	Złoty
4.	Răzvan M. ALBU	9	8	0	**17**	Srebrny
5.	Marek ŁATA	1	8	6	**15**	Srebrny
6.	Jakub ZGŁOBICKI	5	0	9	**14**	Srebrny
7.	Maciej KĘDZIERSKI	7	0	5	**12**	Srebrny
8.	Márk SIMA	1	10	0	**11**	Srebrny
9.	Piotr NAWAŁA	0	0	8	**8**	Brązowy
10.	Kacper KOCIUMBAS	3	4	0	**7**	Brązowy
10.	Aleksandra NĘDZA	4	0	3	**7**	Brązowy
12.	Natalia KUCIŃSKA	0	0	5	**5**	Brązowy
13.	Lena PEJO	0	0	3	**3**	Brązowy
14.	Mateusz AMBROŻEK	2	0	0	**2**	—
15.	pozostali finaliści	0	0	0	**0**	—

Źródło: https://ptg.edu.pl/3-edycja-2020/

Piotr L. Wilczyński